



БАЊА ВРДНИК
Термал



Специјална болница за рехабилитацију "Термал"
22408 Врдник, ул. Карађорђева бр. 6
Тел/факс: 022/465-887,465-087
termal@ptt.rs
www.termal-vrdnik.com

На основу члана 119. Закона о здравственој заштити ("Сл. гласник РС", бр. 25/2019), члана 80. и 81. Закона о буџетском систему ("Сл. гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019 и 72/2019), члана 1. став 1. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору ("Службени гласник РС", бр. 89/2019), члана 21. Статута Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник, као и Пословника о раду Управног одбора Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник, Управни одбор Болнице на 25. седници одржаној у банкет сали СБ „ТЕРМАЛ“ Врдник у ПЕТАК, дана 28.02.2020. године, доноси

ПРАВИЛНИК О ФИНАНСИЈСКОМ УПРАВЉАЊУ И КОНТРОЛИ СПЕЦИЈАЛНЕ БОЛНИЦЕ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ " ТЕРМАЛ" ВРДНИК

І УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет Правилника

Члан 1.

Овим Правилником уређује се :

- дефиниција и сврха финансијског управљања и контроле;
- елементи система финансијског управљања и контроле;
- одговорност за успостављање, одржавање, унапређење и извештавање о систему финансијског управљања и контроле.

Дефиниција финансијског управљања и контроле

Члан 2.

Финансијско управљање и контрола, као компонента интерне финансијске контроле у јавном сектору, представља систем политика, процедура и активности које Специјална болница за рехабилитацију " Термал" успоставља, одржава и редовно ажурира у свим организационим јединицама и на свим нивоима унутар организације, а спроводе га руководиоци и сви запослени.

Сврха финансијског управљања и контроле

Члан 3.

Финансијско управљање и контрола подразумева свеобухватни систем финансијских и

не финансијских контрола, укључујући организациону структуру, методе и процедуре финансијских, стратешких и оперативних система Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник.

Управљајући ризима, поменуте контроле у разумној мери пружају уверавање да ће се циљеви Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник остварити на правилан,економичан, ефикасан и ефективан начин кроз:

- пословање у складу са позитивним законским и подзаконским прописима, интерним актима и уговорима Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник;
- потпуност, реалност,поузданост и интегритет финансијских и пословних извештаја;
- економично, ефикасно и ефективно коришћење средстава;
- добро финансијско управљање и заштиту средстава и података (информација).

II СИСТЕМ ФИНАНСИЈСКОГ УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ

Елементи система финансијског управљања и контроле

Члан 4.

За успостављање финансијског управљања и контроле примењују се опште прихваћени INTOSAI стандарди интерне контроле за јавни сектор (INTOSAI Guidelines for Internal Control Standards for the Public Sector), који обухватају и интегрисани оквир интерне контроле који је дефинисала Комисија спонзорских организација – COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission), не укључујући функције интерне ревизије, са пет међусобно повезаних елемената:

- контролно окружење;
- управљање ризицима;
- контролне активности;
- информисање и комуникација;
- праћење и процена система.

Контролно окружење

Члан 5.

Контролно окружење је атмосфера, пословна култура и свест о контролама, успостављена и одржавана од стране руководства и запослених у Специјалној болници за рехабилитацију "Термал" Врдник.

Контролно окружење утврђује "тон" у организацији, има значајан утицај на одлуке и активности Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник и представља основу за свеобухватни систем интерних контрола и осталих компоненти финансијског управљања и контроле. Уколико поменута основа није довољно јака и уколико контролно окружење Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник није позитивно, целокупан систем интерних контрола неће бити ефикасан у мери у којој би требало да буде.

Контролно окружење укључује:

- посвећеност личном и професионалном интегритету и етичким вредностима руководства и свих

запослених у Специјалној болници за рехабилитацију " Термал" Врдник;
-руковођење, начин управљања
-одређивање мисије и циљева Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник;
-организациону структуру, успостављање поделе одговорности и овлашћења, хијерархију и јасна правила;
-политике и праксу управљања људским ресурсима, посвећеност привлачењу, развоју и задржавању стручних појединаца, у складу са циљевима СБ " Термал" Врдник.
-компетентност запослених, одговорност запослених за реализацију својих задужења у погледу интерне контроле ради остваривања циљева СБ " Термал" Врдник.
-успостављање структура и линија извештавања, као и система надлежности и одговорности у остваривању циљева од стране руководства.

Управљање ризицима

Члан 6.

Ризик се дефинише као могућа претња, догађај, чињење или пропуштање радње које може проузроковати губитак имовине или угледа, и угрозити успешно извршавање задатака.

Управљање ризицима подразумева идентификовање, процену и контролу над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу утицати на оставрење циљева или имати штетне последице на остваривање циљева Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник.

Предуслов управљања ризицима је утврђивање општих и специфичних циљева које Специјална болница за рехабилитацију " Термал" Врдник треба да оствари.

Сврха управљања ризицима је да пружи разумно уверавање да ће циљеви Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник бити остварени.

У циљу спровођења активности из става два овог члана директор Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник усваја стратегију управљања ризиком, која се ажурира сваке три године или раније у случају када се контролно окружење значајније измени.

Члан 7.

Управљање ризиком је континуиран развојни процес који се успоставља и спроводи од стране руководиоца и запослених на свим нивоима Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник.

Процес управљања ризиком се заснива на пет фаза:

- формулисање циљева Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник,
- идентификовање и утврђивање ризика,
- процена ризика,
- поступање по ризицима, избор начина реаговања на ризик и формирање регистра ризика,
- праћење и извештавање о ризицима.

Контролне активности

Члан 8.

Контролне активности представљају политике и процедуре и њихову примену, које успоставља руководство Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења потенцијалних ризика који могу настати и угрозити постављање циљева Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник у вези са извршењем донетог буџета (финансијског плана), планираних активности, задатака и програма.

Контролне активности се успостављају ради пружања разумног уверавања да су ризици за постизање циљева Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник сведени на прихватљив ниво. Оне се спроводе у целој организацији, на свим нивоима и функцијама, од стране свих запослених у складу са утврђеним пословним процесом и описом посла.

Члан 9.

Контролне активности обухватају:

- Одабир и развој контролних активности за свођење ризика на прихватљив ниво
- поделу дужности и пренос овлашћења како би се онемогућило једном лицу да у исто време буде одговорно за иницирање, ауторизацију, извршење, књижење и контролне активности;
- систем дуплог потписа у коме ниједна обавеза не може бити предузета или извршено плаћање без потписа директора Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник, финансијског одељења или другог овлашћеног лица;
- правила за приступ средствима и информацијама;
- претходну проверу законитости коју спроводи овлашћено лице које одреди директор Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник;
- процедуре потпуног, исправног, тачног и благовременог књижења свих трансакција;
- извештавање и преглед активности-процену ефикасности и ефикасности трансакција;
- надгледање процедура;
- процедуре управљања људским ресурсима;
- правила документовања свих трансакција и послова везаних за активност Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник;
- процедуре за ауторизацију и одобравање.

Члан 10.

Контролне активности се сврставају у следеће категорије:

- **Превентивне контроле** - осмишљене да спречавају појаву пропуста, неефикасности, грешака и слабости. Не могу да гарантују да се нежељени догађај, односно исход, неће појавити, али умањују вероватноћу његовог појављивања. Примери укључују: поделу дужности, овлашћења и одобравања.

- **Детекционе контроле** – осмишљене да детектују и исправљају пропусте неефикасности, грешке и слабости. Будући да се активирају након одређеног догађаја, односно исхода, не могу пружити апсолутну сигурност, али могу да умање ризик од нежељених последица пошто омогућавају предузимавање корективних радњи. Примери укључују: инспекцију/проверу примљене робе, провере након плаћања, верификацију залиха и усаглашавање са изводима из банке.

- **Директивне контроле** – осмишљене да подстакну радње и догађаје неопходне за остваривање циљева. Примери укључују: јасно дефинисање политика, утврђивање циљева и адекватна обука запослених као и адекватан кадар.

- **Корективне контроле** – Осмишљене да коригују нежељене исходе који су се остварили.

- Пружају начин за одређени повраћај у случају губитка или штете. Пример овакве контроле представљају услови уговора утврђени тако да омогућавају повраћај у случају да је извршено прекомерно плаћање. Осигурање се такође може сматрати видом корективне контроле будући да

омогућава финансијски повраћај у случају реализовања ризика. Планови за непредвиђене ситуације такође су важан елемент корективних контрола јер представљају средство кроз које СБ "Термал" Врдник планира континуитет посла / повраћај након догађаја који се нису могли контролисати.

- Најчешће врсте контролних активности: Подела дужности, организација, овлашћења и одобравања, надзор, запослени, математичке и рачуноводствене, управљачке....

Постоје две врсте контрола у информационим системима: опште и апликативне системске контроле. Ове контроле односе се на све системе – главна системска датотека, миникомпјутерска датотека и окружење крајњег компјутерског корисника. Опште контроле примењују се на све системе и активности: Руководство успоставља опште контроле које се односе на опште послове везане за центре података, набавку и подршку за софтвер, приступне контроле, развој и подршку апликацијама. Одговарајућа подела дужности обезбеђује се узимајући у обзир специфичности информационог окружења. Ове контроле између осталог укључују утврђивање и распоред послова, активности оператера, процедуре за чување и повраћај податка, као и планирање за случај непредвиђених ситуација или катастрофа. Апликативне контроле примењује се на специфичне системе. Контроле су осмишљене тако да обезбеде комплетност и тачност обраде, одобравања и валидности трансакција, и могу бити на три нивоа: контроле инпута; контроле обраде; контроле аутпут

Члан 11.

Контроле које се успостављају у Специјалној болници за рехабилитацију "Термал" Врдник су повезане са општим циљевима Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник. Трошкови за њихово увођење не треба да превазилазе очекивану корист од њиховог увођења.

Информисање и комуникација

Члан 12.

Информисање и комуникација у Специјалној болници за рехабилитацију "Термал" Врдник су неопходни за реализацију свих циљева финансијског управљања и контроле.

Руководство Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник успоставља адекватне информационе системе и битне информације прослеђује одговарајућем кадру. Битне информације руководство мора идентификовати, сачувати и саопштити у форми и у периоду који ће запосленима омогућити да на одговарајући начин обављају своје дужности.

Сви запослени примају јасне поруке од стране руководства Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" да се контролне одговорности морају озбиљно схватити. Неопходно је да разумеју сопствену улогу у систему финансијског управљања и контроле, као и како њихове појединачне активности утичу на посао других.

Интерна комуникација представља средство помоћу којег се информације преносе кроз СБ "Термал" Врдник, вертикално и хоризонтално. На основу овога, запослени добијају јасну поруку од вишег руководства да се одговорностима у погледу контроле мора приступити са озбиљношћу.

Интерна комуникација о питањима ризика важна је с обзиром да је потребно:

- осигурати да свако разуме, на начин који одговара њиховој улози, шта је стратегија, циљеви, приоритетни ризици, те како се њихове одговорности уклапају у тај оквир рада. Ако се то не постигне, прикладно и доследно интегрисање управљања ризицима у организациону структуру СБ "Термал" Врдник неће се постићи, а приоритетни ризици неће се доследно решавати;

- осигурати да се искуство из управљања једним ризиком може пренети и саопштити и осталима који се могу срести с тим ризиком;

- осигурати да сви нивои управљања траже и примају одговарајуће информације о управљању ризицима

у оквиру свог распона контроле које ће им омогућити да планирају радње у односу на ризике чији степен није прихватљив, као и уверење да су ризици који се сматрају прихватљивим под контролом.

Екстерна комуникација је двострана: на основу ње се обезбеђује интерна комуникација о релевантним екстерним информацијама и пружају се информације екстерним странама, као одговор на захтеве и очекивања.

Екстерна комуникација са другим организацијама о питањима ризика такође је важна јер омогућава учење о ризицима из туђих искустава.

Информисање министра финансија: Руководилац СБ "Термал" Врдник до 31. марта текуће године за претходну годину на прописани начин извештава министра о адекватности и функционисању успостављеног система финансијског управљања и контроле.

Члан 13.

Информисање и комуникација обухватају:

- идентификовање, прикупљање и дистрибуцију у одговарајућем облику и временском оквиру, поузданих и истинитих информација које омогућавају запосленима да преузму одговорности;
- ефективно комуницирање, хоризонтално и вертикално, на свим хијерархијским нивоима Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник;
- изградњу одговарајућег информационог система који омогућава да сви запослени имају јасне и прецизне директиве и инструкције о њиховој улози и одговорностима у вези са финансијским управљањем и контролом;
- коришћење документације и система тока документације који обухвата правила бележења, израде, употребе и архивирање документације;
- документовање свих пословних процеса и трансакција ради израде одговарајућих ревизорских трагова за надгледање (надзор);
- успостављање ефективног, благовременог и поузданог система извештавања укључујући нивое и рокове за извештавање, врсте извештаја који се подносе руководству и начин извештавања у случају откривања грешака, неправилности, погрешне употребе средстава и информација, превара или недозвољених радњи.

Праћење и процена система

Члан 14.

Праћење и процена система подразумева увођење система за надгледање финансијског управљања и контроле, а спроводи руководство проценом адекватности и ефикасности његовог функционисања.

Разматрањем активности и трансакција Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник у циљу процене квалитета рада у одређеном периоду и процене успешности контрола, врши се праћење и процена система. Руководство усмерава активности надзора према систему контрола и остварењу мисије Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник.

Праћење и процену система руководство обавља текућим увидом од стране запослених, самопроцењивањем и коришћењем функције интерне ревизије.

Принципи праћења и процене система

Члан 15.

Праћење и процена система обухвата следеће принципе:

- Одабир, развој и спровођење сталне оцене (редовне активности управљања и надзора током самог пословања) и/или посебне оцене (самооцењивање и интерна ревизија), како би се утврдило да ли су

компоненте интерне контроле успостављене и да ли функционишу;
- Вршење оцене и благовремено извештавање о слабостима у систему интерних контрола лица која су задужена за предузимање корективних радњи, укључујући и више руководство, по потреби.

III УСПОСТАВЉАЊЕ, ОДРЖАВАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ О СИСТЕМУ ФИНАНСИЈСКОГ УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ

Одговорност за финансијско управљање и контролу

Члан 16.

За успостављање, функционисање и редовно ажурирање система финансијског управљања и контроле одговоран је директор Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник.

Управљачка одговорност је обавеза руководиоца, свих нивоа Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник, да све послове обављају законито, поштујући принципе економичности, ефикасности и јавности у правцу остварења циљева СБ " Термал" Врдник. За своје поступке и резултате одговарају директору Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник.

Управљачка одговорност представља основ за успостављање и развој система финансијског управљања и контроле.

Управљачка одговорност обухвата одговорност за добро финансијско управљање на свим нивоима СБ " Термал" Врдник, односно, одговарајућу организацију, процедуре и извештавање о резултатима.

Елементи управљачке одговорности

Члан 17.

Управљачка одговорност је заснована на три међусобно повезана елемента: надлежност, овлашћење и одговорност.

Надлежност, у складу са Законом и Правилником, представља право и дужност доношења одлука које се односе на управљање делегираним ресурсима (људским, буџетским) да би се остварили циљеви СБ " Термал" Врдник

Овлашћењем, у складу са Законом и Правилником, се преноси обавеза извршења додељених задужења, а која се додељују на основу надлежности даваоца (право на поступање).

Одговорност, у складу са Законом и Правилником је обавеза да се даваоцу овлашћења одговара за испуњавање тих овлашћења (обавеза поступања). Одговорност обухвата и давање информација и образложења за спровођење одређених поступака, активности или одлука.

Одговорност руководиоца организационих јединица

Члан 18.

За спровођење процеса управљања ризицима одговарајућу улогу и задужења треба поверити руководиоцима орг. јединица СБ " Термал" Врдник., устројавању регистра ризика и одређивању координатора, односно особе одговорне за утврђивање и процену ризика, праћење и извештавање о ризицима и поступање по ризицима који су неприхватљиви на нивоу СБ " Термал" Врдник.

- **Виши руководиоци** додељују одговорност за успостављање конкретнијих политика и процедура финансијског управљања и контроле запосленима који су одговорни за одређене функције у организационим јединицама којима руководе. Утицај руководиоца је обично директнији. У сваком случају, у ланцу одговорности руководиоца је заправо главни извршилац/одговорно лице у својој сфери надлежности. Нарочито су важни финансијски службеници, чије контролне активности се преплићу, на горе и на доле, као и оперативна и друга одељења у организацији у јавном сектору. Виши руководиоци задужени за одређене организационе јединице треба да буду обавези да изврше интерно само-оцењивање. Циљ иницијалне оцене биће да се тачно утврди постојећи ниво развијености система финансијског управљања и контроле, односно, што је још важније, оно што недостаје и што треба спровести како би се унапредила интерна контрола.

Руководиоци организационих јединица Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник одговорни су директору Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник за активности финансијског управљања и контроле, које успостављају у организационим јединицама којима руководе.

Одговорност запослених

Члан 19.

Запослени су такође одговорни у погледу система финансијског управљања и контроле, што подразумева њихове појединачне одговорности, и што треба да буде експлицитно или имплицитно наведено у свим описима послова. Практично, сви запослени припремају одређене информације које се користе у систему финансијског управљања и контроле, односно предузимају радње које су потребне за спровођење интерне контроле. Поред тога, сви запослени дужни су да надређене обавесте о свим проблемима, неуспесима, грешкама, слабостима у активностима и операцијама, непоштовању правила и процедура, односно другим кршењима политика или незаконитим радњама.

Пренос овлашћења и одговорности

Члан 20.

Пренос овлашћења и одговорности

У складу са Чланом 13.Правилника директор СБ " Термал" Врдник (Руководилац корисника јавних средстава) може пренети надлежност за успостављање, одржавање и редовно ажурирање система финансијског управљања и контроле на лице које он овласти.

IV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 21.

Надзор над спровођењем овог правилника обавља руководство Специјалне болнице за рехабилитацију " Термал" Врдник.

Члан 22.

За питања која нису регулисана овим правилником непосредно се примењују одредбе законских и подзаконских аката, којима је предметна област уређена.

Члан 23.

Измене и допуне овог Правилника врше се по истом поступку по којем је и донет.

Члан 24.

Овај Правилник ступа на снагу након даном доношења и објављивања на огласној табли Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник.



Stevan Debelacki

Председник Управног одбора СБ "Термал"
Стеван Дебелачки



БАЊА ВРДНИК
Термал



Специјална болница за рехабилитацију "Термал"
22408 Врдник, ул. Карађорђева бр. 6
Тел/факс: 022/465-887,465-087
termal@ptt.rs
www.termal-vrdnik.com

На основу члана 119. Закона о здравственој заштити ("Сл. гласник РС", бр. 25/2019), члана 80. и 81. Закона о буџетском систему ("Сл. гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019 и 72/2019), члана 1. став 1. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору ("Службени гласник РС", бр. 89/2019), члана 21. Статута Специјалне болнице за рехабилитацију "Термал" Врдник, као и Пословника о раду Управног одбора Специјалне болнице за рехабилитацију „Термал“ Врдник, Управни одбор Болнице на **25. седници одржаној у банкет сали СБ „ТЕРМАЛ“ Врдник у ПЕТАК, дана 28.02.2020. године**, доноси

ОДЛУКУ О УСВАЈАЊУ ПРАВИЛНИКА О ФИНАНСИЈСКОМ УПРАВЉАЊУ И КОНТРОЛИ СБ „ТЕРМАЛ“ ВРДНИК

Усваја се Правилник о финансијском управљању и контроли СБ „ТЕРМАЛ“ Врдник, у тексту који чини саставни део ове Одлуке.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.



Председник Управног одбора
СБ "Термал" Врдник:



Стеван Дебељачки